

Eerste Kamer stemt in met wetsvoorstel

De Eerste Kamer heeft op 21 februari ingestemd met de invoering van de wet Beroep Leraar en Lerarenregister. Met deze wet krijgen leraren meer ruimte en zeggenschap over de uitoefening van hun beroep. Het aannemen van deze wet mag met recht een mijlpaal in de professionalisering van de beroepsgroep genoemd worden. De nieuwe wet borgt de professionele keten, die uit drie onderdelen bestaat (uitgebreidere uitleg volgt verderop in de nieuwsbrief):

- De beroepsgroep bepaalt aan welke bekwaamheidseisen en algemene waarden en normen een leraar moet voldoen (omschrijving van het beroep).
- De leraar krijgt zeggenschap over vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek.
- Leraren laten aan elkaar en aan de samenleving zien dat ze bevoegd zijn en hun bekwaamheid onderhouden. Dit doen zij via het verplichte beroepsregister en de vierjaarlijkse herregistratie.

Op 14 februari 2017 werd het debat over het wetsvoorstel in de Eerste Kamer gevoerd. Vlak voor het debat ontvingen de senatoren twee 'petities'. Eerst een bundel met gepubliceerde positief-kritische artikelen uit het werkveld over dit onderwerp, die als positief signaal werd aangeboden door Leraren van het Jaar Joke de Jong en Daisy Mertens (foto onder, links). Daarna werd de petitie van LIA met tegengeluid overhandigd (foto onder, rechts). Intussen is ook in de diverse kranten en op social media veel aandacht besteed aan de behandeling in de Eerste Kamer.

Lees hier de [formele verslaglegging van het debat op 14 februari](#).

Aangepaste planning invoering beroepsregister: augustus 2018

Om zorgvuldig te kunnen implementeren maakte staatssecretaris Sander Dekker tijdens het debat bekend dat hij een jaar meer voorbereidingstijd neemt: leraren kunnen zich vanaf 1 augustus 2018 registreren in het nieuwe beroepsregister. Het bijhouden van professionaliseringsactiviteiten, nodig voor herregistratie, gaat een jaar later in, vanaf 1 augustus 2019. Het uitgangspunt voor deze aangepaste planning is dat zorgvuldigheid boven snelheid gaat. Dit 'extra jaar' geeft de partijen meer tijd om het beroepsregister zorgvuldig in te richten.

De twee andere onderdelen van de wet, te weten de omschrijving van het beroep leraar en de professionele ruimte (die o.a. wordt omschreven in het professionele statuut) zijn per 1 augustus 2017 van kracht. Over wat dit inhoudt volgt later meer informatie.

De leraar aan zet

Met het aannemen van deze wet wordt de positie van de beroepsgroep stevig verankerd. De leraar is nu in positie en zélf aan zet. Joost Kentson, voorzitter van de Onderwijscoöperatie: "Dit is een belangrijke mijlpaal in de positie van de beroepsgroep. Kern van de nieuwe wet is dat leraren een duidelijk afgebakend beroep hebben. Ze gaan zélf over hun professionele ontwikkeling en borgen dat via het register. Achter de voordeur van de scholen gaat straks binnen die context, in het samenspel tussen leraren en schoolleiders, dus écht wat veranderen."

Planning implementatie lerarenregister

- Vanaf 1 augustus 2018 kunnen bevoegde leraren zich inschrijven in het beroepsregister.
- Vanaf 1 augustus 2019 houden alle leraren hun professionaliseringsactiviteiten bij in het beroepsregister.
- Na vier jaar (2023) wordt gecontroleerd of een leraar voldoende aan bekwaamheidsonderhoud heeft gedaan, volgens de criteria die de beroepsgroep van leraren zelf heeft opgesteld. Leraren die hun bekwaamheidsonderhoud onvoldoende hebben aangetoond krijgen een aantekening, maar die heeft dan nog geen consequenties.
- Na nog eens vier jaar (2027) is het beroepsregister volledig van kracht. Leraren die dan niet aan de herregistratiecriteria voldoen, mogen niet meer voor de klas staan. Totdat ze weer aan de herregistratiecriteria voldoen. Werkgevers moeten leraren in staat stellen hieraan te werken.

Onderdelen van de wet nog eens kort samengevat

De wet regelt de drie onderdelen in de professionele keten van de beroepsgroep:

1. De omschrijving van het beroep leraar

Onder het beroep leraar wordt verstaan het - binnen de kaders van het schoolbeleid - verantwoordelijk zijn voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school. Daarnaast hebben leraren een verantwoordelijkheid als het gaat om het zelfstandig beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Dat wil zeggen dat een leraar niet meer gedwongen kan worden de beoordeling van een leerling aan te passen.

2. De professionele ruimte van de leraar

Professioneel statuut

Met de wet Beroep Leraar en Lerarenregister krijgen leraren zeggenschap over vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek. Dus over datgene waarvoor zij verantwoordelijk zijn (zie beroepsomschrijving). Leraren zijn nu aan zet, want het is aan de leraren zelf om hieraan op school, in overleg met de schoolleiding, invulling te geven. Elke school legt deze afspraken vast in een professioneel statuut. Dit is in feite een afspraak tussen de leraren en de schoolleiding.

Professionele standaard

Het professioneel statuut moet rekening houden met de professionele standaard, waarin de leraren als beroepsgroep (minimum)richtlijnen over gedrag heeft vastgelegd. Het betreft hier ethische aspecten van het beroep leraar, zoals waarden en normen. Denk bijvoorbeeld aan de omgang met leerlingen en ouders. Deze standaard geeft richting en houvast bij het overleg over het professioneel statuut op school. Het statuut respecteert de standaard.

Een werkgroep van de Onderwijscoöperatie werkt aan een voorstel voor de professionele standaard op basis van kernwaarden. Alle leraren worden uitgenodigd om hierover met elkaar het gesprek aan te gaan. Vanaf half maart staat er een gesprekshandleiding op onze website, aangevuld met een formulier om de uitkomsten van het gesprek te delen met de werkgroep.

Zeggenschap van de leraar als beroepsgroep

De beroepsgroep leraren heeft de ruimte om zelf de implementatie van de wet vorm te geven. Zo krijgen leraren via een 'Deelnemersvergadering' zeggenschap over alles dat met het register en de professionele keten te maken heeft.

3. Lerarenregister

Het [beroepsregister](#) (lerarenregister) is een online systeem waarin bevoegde leraren zichtbaar maken hoe ze hun kennis en kunde op peil houden. De beroepsgroep bepaalt de inhoud en de verdere uitwerking van het register, bijvoorbeeld door vast te stellen aan welke kwaliteitsnormen een leraar moet voldoen. Iedere vier jaar vindt er een herregistratie plaats. Ook de criteria voor de herregistratie worden door de leraren zelf vastgesteld. Leraren die niet voldoen aan de vastgestelde criteria krijgen een aantekening bij hun vermelding in het lerarenregister. Deze aantekening vervalt als de leraren kunnen aantonen dat zij hun bekwaamheidsonderhoud weer op orde hebben.

Het register biedt ouders en leerlingen de zekerheid dat er een bevoegde leraar voor de klas staat. Een leraar die zijn vak bijhoudt: want ook als je je diploma op zak hebt, is het belangrijk om je te blijven professionaliseren. Leraren die (nog) niet bevoegd zijn, worden opgenomen in het registervoorportaal.

Implementatie van de wet: de vervolgstappen

Inrichting van de Deelnemersvergadering

Alle leraren die zich in het (bestaande) vrijwillige register hebben aangemeld, zitten in de Deelnemersvergadering. Via de Deelnemersvergadering krijgt elke in het vrijwillige register ingeschreven leraar directe zeggenschap over onder meer de bekwaamheidseisen, de professionele standaard, de registratiecriteria en valideringsregels. De Deelnemersvergadering kiest straks uit haar midden een vertegenwoordiging van 24 afgevaardigden. Iedereen in de Deelnemersvergadering kan kiezen en bevoegde leraren kunnen gekozen worden als afgevaardigde. De 24 afgevaardigden kunnen de directe zeggenschap van de Deelnemersvergadering waarborgen, via bijvoorbeeld een referendum.

Op dit moment wordt nog uitgewerkt hoe leraren die zijn aangemeld in het vrijwillige register zich kandidaat kunnen stellen (als afgevaardigde), hoe de verkiezing in zijn werk gaat en hoe de directe zeggenschap van de Deelnemersvergadering wordt ingericht.

Ontwerpsessies

Intussen wordt met leraren al wel verder gewerkt aan de [herregistratiecriteria en valideringsregels](#) (de eisen aan professionaliseringsactiviteiten) door de ontwerpsessies weer op te starten. Iedere leraar die dit wil, kan hieraan meedoen. Zodra de data hiervan bekend zijn, worden deze op [onze website](#) gepubliceerd.

Campagne

Met een gerichte campagne wil de Onderwijscoöperatie op scholen het gesprek met leraren over de wet en de invoering van het register nóg meer op gang brengen. Het doel hiervan is meer bekendheid met de nieuwe wet te creëren. De campagne zal bestaan uit advertenties in de vakbladen, posters in de lerarenkamer en artikelen in magazines.

HRM-bijeenkomsten in de regio

Omdat de invoering van het Lerarenregister ook voor de personeelsafdelingen van scholen gevolgen heeft, organiseert de Onderwijscoöperatie een aantal regionale bijeenkomsten voor HRM-medewerkers. Vragen als: 'Welke gegevens leveren de scholen aan voor het register en waarom?' en 'Waar liggen kansen en wat zijn aandachtspunten?' worden tijdens deze bijeenkomsten o.a. beantwoord.

De eerste bijeenkomsten in Den Haag (9 februari) en Apeldoorn (16 februari) leverden goede vragen en discussiepunten op, evenals feedback voor de bijeenkomsten die nog gaan komen in Tilburg (23 februari) en Rotterdam (22 maart).

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Onderwijscoöperatie en is met zorg samengesteld. De Onderwijscoöperatie is echter niet aansprakelijk voor het gebruik van de informatie in deze nieuwsbrief.

Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht
T 030 230 69 60
info@onderwijscooperatie.nl
www.onderwijscooperatie.nl